

*MODE MED MODERS-
MJÖLKEN. Filippa har
skapat sitt eget företag, men
föräldrarna grundade även
de ett starkt varumärke:
klädbutiken Gul & Blå.*

SANNINGEN OM **STIL**

Filippa K

En krossad dröm, höga prestationskrav och en enorm drivkraft – det var bland annat detta som fick Filippa Knutsson att våga satsa allt där vid köksbordet för sjutton år sedan. I dag omsätter hennes klädmärke Filippa K över 400 miljoner kronor om året. För Gate Report berättar Filippa Knutsson om affärerna, designen och konsten att kunna släppa taget.

TEXT SARA PALMQUIST FOTO ANDREAS & AMELIA LÖNNGREN WIDELL

FILIPPA K HAR SEDAN några år tillbaka sitt huvudkontor på Söder Mälarstrand i Stockholm. Utsikten över Riddarfjärden är fantastisk. Jag tar hissen upp till våning nio och direkt när jag stiger ut så vet jag att jag har kommit rätt. Bilden jag har av varumärket Filippa K möter mig redan i receptionen. Inredningen är stilren, enkel och klassisk och färgerna går i svart, vitt och grått.

Det ska erkännas att jag funderat på vad jag ska ha på mig när jag ska träffa Filippa Knutsson, företagets grundare och numera Creative Director. Jag läste någonstans att alla som arbetar på Filippa K måste bära kläder av det egna märket, varje dag. Därför blir detta också en av de första frågorna som jag ställer till Filippa när vi ses i hennes stora och ljusa arbetsrum. Hon ser oförstående på mig.

– Det finns absolut ingen Filippa K-uniform. Det är helt tvärtom hur jag tänker. Självklart är det många här som väljer Filippa K för att vi jobbar med märket, men det måste ju finnas en egen lust och vilja. Men visst, jag skulle nog tycka det var märkligt om någon som arbetat här i flera år aldrig använde Filippa K-kläder. Jag skulle

undra varför den personen jobbar här?

Det är kanske lite förlegat att beskriva vad en kvinna har på sig under en intervju. Men eftersom Filippa Knutsson arbetar med mode och kläder är jag nyfiken. Bär hon sitt eget märke från topp till tå? Ja, det gör hon faktiskt. De svarta byxorna är otroligt sköna med resår i midjan, berättar hon. Kavajen är från en kvällsskollektion, tröjan under är enkel och över axlarna hänger en grå ulltröja. Väklädd, är min första tanke. Innan jag ens hunnit lägga märke till skorna försvarar hon sitt val av beiga uggs med "Det är så kallt i mitt rum." Innan fotograferingen byter hon, till ett par svarta högklackade från Filippa K.

Vem är då Filippa Knutsson? För den yngre generationen är hon kvinnan bakom det framgångsrika modeföretaget Filippa K. För de som var unga på 1970-talet är hon kanske även känd som Lars Knutssons dotter, mannen som grundade den numera kultförklarade jeansbutiken Gul & Blå.

Filippa var två år när hennes föräldrar skilde sig. Hon och den ett år äldre brodern Lukas flyttade med mamma, konstnären och designern Martina Clason, till London. Där väntade toppskola och engelsk »

*SKARP DESIGN. Filippa
fotograferad framför årets
skokollektion på huvudkon-
toret på Söder Mälarstrand,
Stockholm.*

» nanny.

Har uppväxten i England påverkat dig?

– Jag har alltid känt mig hälften engelsk och hälften svensk. Eftersom jag pratade mest engelska när jag var liten så är det också mitt förstaspråk. Jag läser och skriver till exempel fortfarande helst på engelska. Samtidigt åkte jag ju till pappa i Sverige under loven, men det var först när jag var sju år som jag började prata svenska ordentligt.

Det var bland annat i den prestationskrävande skolan i London som Filippa tror att hon lärde sig att vara så duktig och att ställa enormt höga krav på sig själv. Där gällde det att som hon själv uttrycker det ”prestera till max”. Något som sitter i än i dag.

– Min duktighet har säkert hjälpt mig dit jag är i dag, men den har också varit väldigt jobbig. Jag är en sökande person och har gått flera kurser för att lära känna mig själv bättre och för att bli av med mina prestationskrav som gjort att jag inte mått bra alla gånger. Jag är lite likadan mot mina barn. Jag börjar sudda i deras skolböcker för att de inte skrivit så snyggt som jag vet att de kan. Jag kan inte acceptera att man inte gör sitt bästa, för det är ju först då man kan vara nöjd.

21 år gammal flyttade Filippa till Stockholm. Vilket förvånar henne eftersom hon inte alls längtade till lilla Sverige utan drömde om ett liv i soliga Kalifornien. Vad hon dock visste redan då var att hon ville hålla på med mode på något sätt. Inkörspporten blev inte så förvånande Gul & Blå, och i samma veva träffade Filippa sin blivande make Patrik Kihlberg. I sex år arbetade Filippa i företaget innan pappa Lars be-

stämde sig för att sälja.

– Det var en chock och jag blev väldigt besviken, men i dag förstår jag precis hur han tänkte. Företaget hade problem och det var inget pappa ville lämna över på mina axlar. Så där stod jag och för första gången i mitt liv hamnade jag i en situation där jag var tvungen att antingen söka jobb eller starta eget.

Filippa som inte ville till de stora kedjorna som H&M och JC bestämde tillsammans med maken Patrik och designern Karin Segerblom för att starta ett eget märke. Och

att jag kunde klara mig själv. Att jag inte var beroende av någon annan. Och det är en bra drivkraft tycker jag, att tro på sig själv och våga satsa.

Filippa flyttar sig närmare värmeaggregatet som står och surrar bredvid soffan.

– De här frågorna är som att gå i terapi, säger hon och ler.

Varifrån har du fått den här drivkraften?

– Jag tror att det är en kombination av båda mina föräldrar. Min mamma är väldigt självständig och okonventionell. Som ung flyttade hon till London med två små barn

» Jag kan inte acceptera att man inte gör sitt bästa, för det är ju först då man kan vara nöjd. «

det dröjde inte länge innan Filippa K såg dagens ljus.

– Det var helt klart en stor risk, men det var bara att hoppa ut och göra det. Jag var superfokuserad och helt säker på att det skulle funka. Nu när jag tänker tillbaka så undrar jag hur kunde jag veta det? Men jag var helt manisk, jag visste att det skulle gå vägen.

Du hade hoppats på att få ta över Gul & Blå efter din pappa. Var det för att visa honom att du kunde som du blev så fokuserad på att lyckas?

– Ja, den aspekten finns också där. Jag ville bevisa för både honom och mig själv

och startade eget företag. I dag är hon 72 år, målar tavlor och bor halva året i Costa Rica och andra hälften i Sydfrankrike.

Pappa grundade ett framgångsrikt företag i Sverige och driver numera en fantastisk kursgård i Dalarna med fokus på personlig utveckling. Båda mina föräldrar har alltid följt sina drömmar.

Och att följa magkänslan visade sig vara helt rätt beslut. I dag finns Filippa K representerat i 15 länder, har 170 anställda och omsätter drygt 400 miljoner kronor om året.

Från köksbordet till egna butiker och lansering i flera länder. Vad är ert fram- »

FAKTA

Filippa Knutsson

ÅLDER: 44 år (född 12 november 1965)

BOR: Stockholm och Paris.

FAMILJ: Tre barn - Nina 15 år, Tom 12 år och Dylan 8 år. Pojkvännen Thomas, svensk/fransk arkitekt som Filippa har känt sedan tonåren.

» **gångsrecept?**

– Oj, det var en stor fråga. Det finns nog inget direkt recept, utan vår resa har skett steg för steg. Men för att lyckas så måste man redan från dag ett ha en klar idé med produkten. När vi satt där runt köksbordet och lade grunden till Filippa K så var frågan vi ställde oss: Varför ska vi existera när det redan finns så mycket kläder i världen? Min drivkraft då liksom nu är att jag vill göra kläder som jag själv vill ha men inte hittar.

Det handlar inte bara om att jag vill uttrycka mig själv utan jag vill kunna erbjuda något som jag tycker saknas på marknaden. Och redan då från start skrev jag ner tre ledord för Filippa K som vi blivit trogna under alla år: Stil, enkelhet och kvalitet.

Stil är ett diffust begrepp. Vad innebär stil för dig?

Filippa lutar sig tillbaka i den stora ljusa soffan hon sitter i, och tänker en bra stund innan hon svarar.

– För mig är stil när kläderna inte tar över utan för fram bäraren av dem. Det ska vara estetiskt, balanserat och harmoniskt. Jag är för ett mer lugnt och långsiktigt förhållande till design, kläder ska man kunna ha länge. För mig går det en tidlös och klassisk ådra genom Filippa K, samtidigt som det är väldigt viktigt att det är modernt. Där kommer snitt och materialval in. Många tror att enkelt

är detsamma som lätt, men det är faktiskt tvärtom. Det är ett oerhört svårt jobb.

Din titel är numera Creative Director. Vad innebär det?

– Det innebär att jag planerar hela kollektionen och lägger upp ramarna för våra designers. För att kollektionen ska vara balanserad så måste det finnas tydliga ramar. Detta betyder dock inte att jag ger dem färdiga skisser utan ramverket är i skrift och så får de fria händer inom ramarna. Men jag är involverad hela vägen.

Med de höga krav som du har, hur mycket kan du släppa taget och inte lägga dig i?

– Många gånger är det som designern presenterar perfekt, andra gånger måste de jobba vidare med produkten. Det får inte vara för litet och för svårt, men inte heller tappa stil eller kvalitet. Vi är ju en kommersiell verksamhet som ska nå ut till folk. Min roll är att bedöma och ge godkännande, men jag har aldrig gått någon designutbildning så det överlämnar jag åt proffsen. Och där kom jag på en ingrediens i framgångsreceptet, att omge sig med extremt kompetenta människor som verkligen är duktiga på sin sak. Då vågar jag släppa taget. När jag inte känner den tilliten blir jag en kontrollfreak som klamrar mig fast. Emellanåt kan jag säkert upplevas som en person som går in och vill vara involverad i allt. Visst är jag viktig, men det ska samtidigt inte hänga på mig att allt fungerar.

Jag har hört att du inte har någon assistent. Är det på grund av det kontrollbehov du berättar om?

– Ja, så är det. Jag har funderat på att anställa en assistent, men kan inte se hur det skulle fungera i praktiken. Hur ska »

SANNINGEN OM STIL.

– Många tror att enkelt är detsamma som lätt, men det är faktiskt tvärtom.

»Filippa K är ju min bebis och man kan aldrig överge sitt barn. Men som alla barn så växer det, blir tonåring och måste få frigöra sig.«

» den personen exempelvis kunna veta vilka mejl som jag tycker är viktiga? Och som tur är trivs jag när det är riktigt mycket omkring mig. När det är för lugnt blir jag rastlös, jag behöver nya utmaningar hela tiden. Det tryggar mig.

– Men, jag har samtidigt ett enormt behov av att bara vara. Jag står i valet och kvalet om jag ska köpa en iPhone och skulle aldrig gå med i Facebook. Jag har inget behov av att vara nåbar jämt. Det jag behöver är mer tid för att tänka.

För några år sedan sålde du och Patrik halva företaget till Axel Johnson AB, och ni har en relativt ny VD, Jon Abrahamsson. Man undrar vad som är på gång?

– Det finns alltid en risk att man fastnar och står och stampar på stället, och vi hade kommit dit. Vi kände att vi behövde några som kunde hjälpa oss att utvecklas, ägarpartners som kunde ta oss vidare i nästa fas. Det var ett helt naturligt steg, men valet var känsligt. Det var viktigt att de som kom in och investerade i företaget också delade våra värderingar och var beredda att tänka långsiktigt. Vi kände att Axel Johnson AB var rätt för oss. Dessutom är det också ett

FAKTA

Företaget Filippa K

ÄGARE: Filippa Knutsson, Patrik Kihlberg och Novax, dotterbolag till Axel Johnson AB.

GRUNDADES: 1993 av Filippa Knutsson, Patrik Kihlberg och Karin Segerblom.

OMSÄTTNING 2009: 408,5 miljoner kronor.

FÖREKOMST: Filippa K finns representerat i 15 länder.

ANSTÄLLDA: 170 personer.

familjeföretag vilket känns bra. Vi kände även att vi behövde en stabil person att leda skutan och Jon Abrahamsson gör detta på ett fantastiskt sätt. Jag känner att vi fått en mycket tryggare struktur och organisation. Det är skönt, för det behövs folk att bolla idéer med. Att vara ensam om besluten kan vara väldigt förvirrande och tungt.

Patrik är kvar som delägare och styrelseledamot i Filippa K. Men han arbetar inte längre operativt inom företaget. Hur tänker du framåt om din roll i Filippa K?

– Så länge jobbet känns spännande och

ger mig näring och så länge jag själv kan ge någonting så kommer jag att vara involverad i företaget. Filippa K är ju min bebis och man kan aldrig överge sitt barn. Men som alla barn så växer det, blir tonåring och måste få frigöra sig. Det får ett eget liv, och det är detta jag måste acceptera. Man måste kunna hålla en viss distans till sitt jobb och utvecklas personligen, annars blir arbetet energilöst.

Under vårt långa samtal återkommer Filippa flera gånger till behovet hon har av att utvecklas som människa. Hon säger att de senaste åren har varit tunga på det privata planet, och att hon hämtat kraft på pappans kursgård Baravara i Dalarna.

– Jag är en känslorienterad person som går upp och ner hela tiden. Och de senaste åren har jag gått igenom mycket. Jag har separerat från mina barns fäder, jag har tre barn som bor hos mig varannan vecka och en kille i Paris, dit jag pendlat fram och tillbaka i sex år. Ibland undrar jag: Vad håller du på med egentligen Filippa? Jag tog ett sabbatshalvår för en tid sedan, jag behövde komma bort från Filippa K ett tag. Jag åkte upp till Baravara och gick flera kurser där »

EN HALV MILJARD.
1993 grundades Filippa
K. 17 år senare närmar sig
omsättningen 500 miljoner
om året.

» jag lärde mig att man faktiskt kan vara nöjd. I dag är jag också mer tillfreds än vad jag var för bara ett år sedan.

I oktober 2002 omkom din storebror Lukas i en fallskärmsolycka i Schweiz. Hur har detta påverkat din syn på livet?

– Jag tänker jättemycket på Lukas. Vi växte upp väldigt nära varandra och han känns fortfarande så närvarande. Hans död påminner mig om att livet är oberäkneligt. Att man inte får vänta, utan ska leva här och nu. Jag känner mig lugn när jag tänker på Lukas. Han dog genom fallskärms-hoppning som var hans stora passion, vilket gör att det är lättare att acceptera hans död på något sätt.

Om du ändå försöker sja om framtiden. Var tror du att Filippa K är om 20 år?

– Oj, då måste jag få tänka lite. Om tjugo år tror jag att vi finns i fler länder och når ut till fler människor än nu. Dessutom har vi blivit ännu bättre när det gäller den humana aspekten. Vi är medlemmar i Corporate Social Responsibility (företagsnätverk som fokuserar på företagens samhällsansvar, red anm.) och fabriken vi samarbetar med väljs ut med stor omsorg. De måste uppfylla de krav vi har på arbetsvillkor och miljö, det är superviktigt. Och miljöfrågan är verkligen nästa stora steg. Vi arbetar hela

tiden på att bli bättre där. Det är ett metodiskt och komplext arbete. Det ska vara ett miljötank i hela processen. Om tjugo år hoppas jag därför att Filippa K har lyckats med det och att vi är en förebild för övriga klädbranschen inom det här området.

Är du kvar på Filippa K då?

– Om jag är kvar om tjugo år, när jag är 65, nej det hoppas jag inte. Eller jo kanske... Men då tror jag inte att jag går runt och lägger mig i så mycket, utan mer att jag finns kvar som delägare och inspiratör.

Du nämnde tidigare att du var glad att Ax:son Johnson som är ett familjeföretag gått in i Filippa K. Är drömmen att dina barn ska gå in i Filippa K en dag?

– Nej, jag har inga önsknningar att företaget ska stanna inom familjen. Jag vill inte sätta den pressen på mina barn, lika lite som jag kände det trycket från mina föräldrar. Det som är viktigt för mig är att själen bevaras i varumärket, att företaget får utvecklas till sin fulla potential. Då kan jag känna mig riktigt stolt. Om det sedan är familjen eller andra som för det framåt är inte huvudsaken.

Så det finns ändå i din tankevärld att någon gång sälja din del i Filippa K?

– I nuläget finns inga sådana planer. Jag så extremt engagerad i jobbet. Vi har en enorm och spännande resa framför oss. Men samtidigt, man ska aldrig säga aldrig. Det skulle vara roligt att i framtiden göra något helt annat. Jag skulle exempelvis vilja driva ett hotell utomlands någonstans skapa en upplevelse för människor. Jag vill inte säga att jag går i pappas fotspår, men lite lika är vi allt.

PERSONLIGT

SER PÅ TV: Inte så mycket. Men jag älskar film. Jag är en allätare, vill inte begränsa mig till en genre. Amerikanska tonårskomedier går dock bort.

LÄSER: Allt för lite när jag jobbar. Men Herald Tribune läser jag varje dag. "It's my daily pleasure!" Jag går upp extra tidigt för att hinna läsa den. När jag väl hinner läsa böcker blir det ofta historiska och andliga grejer, gärna flera stycken på en gång.

BLIR LYCKLIG ÖVER: Mina barn som tar ner mig på jorden och påminner mig om vad livet är. Ett glas vin, riktigt god mat och bra film. Möten med inspirerande människor. Och äkta kärlek såklart.

OGILLAR: Dålig design, och onödigt konsumtion av sådana prylar. Att hela tiden vara näbar, ibland känns det som att min tid är ägd av andra. Jag behöver min frihet. Att gå på stora evenemang och galor, det roar mig inte alls. Jag vill ha äkthet och kvalitet i livet. Ledare som förtrycker och roffar åt sig. Vad gör man åt dessa? Jo, och en sak till, att bära saker. Det sa jag till min dotter härom dagen. Jag känner mig nertygad av att släpa runt på tunga väskor.

DET BERÖMDA K:ET: K stod från början för Kihlberg, som Filippa hette som gift (i dag står det för Knutsson).